

KREHKOSŤ FRAGILITY

DIVADELNÁ NITRA
23 – 28 SEPT
Medzinárodného festivalu
International Theatre Festival 2022

TLAČOVÁ SPRÁVA

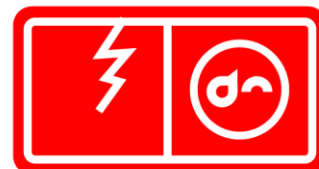
19. 8. 2022

31. ročník Divadelnej Nitry predstaví aj rôzne podoby tanečného a pohybového divadla

Medzinárodný festival Divadelná Nitra tento rok ponúkne divákovi niekoľko predstavení, ktoré ukážu rôzne prístupy k súčasnému tancu a pohybovému divadlu. Hlavný zahraničný program prinesie okrem diel, o ktorých sme už informovali (sóla Sad Sam Matúš a performatívneho projektu PRIMA) aj tvorbu mladého poľského tanečníka a choreografa Pawła Sakowicza. Slovenská programová sekcia predstaví sólo Timeout Burnout, ktoré prepája tenis s tancom, experimentálne fyzické dueto Soft Spot a dokumentárnu vizuálno-pohybovú inscenáciu Swing Heil!

Paweł Sakowicz, reprezentant najmladšej generácie poľského súčasného tanca, sa na festivale Divadelná Nitra predstaví po prvýkrát. Hlavný program ponúkne hneď dve jeho autorské sóla, ktorými chce dramaturgický tím festivalu nielen ukázať široký záber tvorby tohto progresívneho tanečníka, ale aj upozorniť na rôzne prístupy k súčasnému tancu. **Jumpcore** a **Amando** vznikli s odstupom piatich rokov a dodnes fascinujú divákov naprieč krajinami svojou originálnou dramaturgiou, minimalistickým a zároveň pôsobivým tanečným a pohybovým výrazom Sakowicza i nečakaným hudobným ambientom.

Jumpcore je hudobne i tanečne intenzívne autorské sólo. Sakowicz v ňom spája tanec v štýle rave s baletnou klasikou, pričom sa dostáva na hranicu svojich fyzických možností. Inšpiráciou mu v tomto diele bol osud Freda „Freddieho“ Herka,

amerického herca, tanečníka, choreografa, hudobníka a hviezdy newyorského undergroundu šesťdesiatych rokov. Bol členom Judson Dance Theater – kolektívu tanečníkov, vizuálnych umelcov a skladateľov, ktorí sa programovo vymedzili voči dokonalej tanečnej technike, naratívnej choreografii či spektakulárnosti. Tvorba i život tohto jedinečného tanečníka vyvrcholili v dokonalom baletnom skoku, keď nahý, tancujúci na Mozartovu *Korunovačnú omšu*, vyskočil z okna bytu svojho priateľa. Sakowicz v sóle veľmi hravo tematizuje poetiku sveta baletných tanečníkov a skúma okamih, v ktorom sa tanečník rozhodne lietať – moment, ktorý predstavuje prepojenie úplnej ľahkosti s totálnym fyzickým vyčerpaním. Kurátorka Martina Vannayová sa o diele vyjadrila: *„Sakowicz svojím pohybovým slovníkom vznikajúcim v procese tvorby modifikuje v dejinách tanca definované skoky či piruety. V hudobne a pohybovo intenzívnej choreografii seba samého sa s vtipom pohráva s dekonštrukciou rôznych tanečných techník – baletu, moderny či hardcore gabber tanečnej kultúry. Jumpcore je pocta tancu, prostriedku tela v túžbe dosiahnuť nekonečnú slobodu. Zároveň sa však aj pýta, aký je politický potenciál tanca.“* Samotný Sakowicz sa na adresu *Jumpcoru* vyjadril: *„Skok môže byť súčasťou pohanského rituálu, futbalového driblingu, barokového excesu alebo môže byť symbolickým vzostupom.“*

Novšie sólo **Amando** vytvoril Sakowicz na objednávku Národného múzea Varšava ako súčasť výstavy *Stav vecí*. Predstavuje ju zbierka rôznych predmetov každodennej potreby, ktoré sú vystavené v poradí, v akom sa kedysi počas dňa používali. Pre Sakowiczovu choreografiu je dôležitý práve rytmus striedania dňa a noci, ktorý sprítomňuje aj originálny hudobný ambient Justyny Stasiowskej. Tentoraz poľský tanečník využíva v sóle prvky pantomímy, klasického baletu aj ďalších tanečných štýlov, ktoré dnes už majú iný význam ako kedysi. Sakowicz ich skúma, kombinuje s každodennými gestami a dáva im v kontexte nový význam. Chce sa tak priblížiť čistej emocionalite, ktorú sa snaží vyvolať aj u diváka. *„Podobne ako v Jumpcore aj tu Sakowicz pracuje s pohybovými slučkami, ktoré sa ako v špirále neustále nenápadne prelínajú. Pohyb, priestor a zvukový ambient, ktorý je rovnako dôležitý ako telesný prejav tanečníka, sú minimalistické a veľmi úsporné, no napriek tomu môže mať divák na konci predstavenia pocit, že videl monumentálne tanečné dielo,“* opisuje *Amando* kurátorka Martina Vannayová.

Sakowicz sólo prezentoval priamo v priestoroch varšavského Národného múzea, v Nitre sa s ním predstaví v Synagóge a uzatvorí tak program sobotnej Nitrianskej bielej noci.

Paweł Sakowicz je medzinárodne etablovaný tanečník, choreograf a performer. Absolvoval štúdium politických vied na Varšavskej univerzite, tanec a choreografiu študoval na London Contemporary Dance School. Jeho diela sú pravidelne prezentované na rôznych festivaloch v Európe i v USA. So sólom *Jumpcore* ho v roku 2019 zaradili do prestížneho výberu *Aerowaves The Twenty*, zároveň je to prvé tanečné dielo, ktoré do svojej umeleckej kolekcie zakúpila poľská národná galéria *Zachęta*. Okrem vlastnej tvorby spolupracuje Sakowicz s významnými európskymi divadlami (napríklad *Münchener Kammerspiele*, *TR Warszawa*) a s poprednými poľskými režisérmi – medzi inými aj s Michałom Borczuchom, ktorého inscenácie *Apokalypsa* a *Mój boj* mohli diváci vidieť v rokoch 2015 a 2018 aj na festivale *Divadelná Nitra*.

Jedným z výrazných predstaviteľov najmladšej generácie súčasného tanca na Slovensku je **Lukáš Bobalik**. Na festivale sa predstaví so svojim autorským sólom **Timeout Burnout**, v ktorom tematizuje vlastné pocity vyhorenia. Ešte počas štúdia na VŠMU často účinkoval vo viacerých dielach súčasne a spolupracoval na rôznorodých projektoch – takáto vyťaženosť môže byť hraničná aj u dvadsiatnika. Sólo *Timeout Burnout* začalo vznikať v lete 2019, v čase, keď sa Bobalik ocitol na hrane totálnej vyčerpanosti a demotivácie. Hoci sa dovtedy vôbec nevenoval športu, začal hrať tenis – najskôr iba na oddych, potom aj pravidelne s trénerom. Vďaka tenisu sa napokon vrátil na javisko a súčasne sa dokázal pozrieť na svoj život, vzťah k práci a tancu s odstupom. Spolu s dramaturgičkou Majou Hriešik vytvorili dielo na pomedzí športového podujatia, inštalácie a tanečného predstavenia. Je to hra vytrvalosti, tanečný tenisový zápas v podaní jedného muža. V úsilí nájsť správny rytmus hrá Bobalik všetkými smermi, nakoniec najmä sám proti sebe. Sprevádza ho pri tom dvojica vynikajúcich hudobníkov – operný spevák Peter Mazalán a gitarista Jakub Mitrík, ktorí prispôsobujú svoj výkon jeho hre alebo ho naopak provokujú. Tanečné pohyby sa miešajú s forhendmi a bekhendmi, zatiaľ čo Bobalikovo telo obkolesujú tenisové siete. Dynamická scénografia Zuzu Hudek je tanečníkovi

chvíľu partnerom, inokedy hlavným súperom i nastaveným neľútostným zrkadlom. Kurátorka slovenského programu o sóle hovorí: „*Náročnosť performatívneho konania spočíva okrem tanca aj v zvládnutí tenisových úderov a ich kadencie. Lukáš Bobalik sa niekedy ocitá tvárou v tvár divákovi a jedinou deliacou hranicou je sieť, od ktorej sa odráža loptička. Čo ak nám však záchranná sieť chýba?*“

Lukáš Bobalik je absolventom Tanečného konzervatória Evy Jaczovej a tanečnej katedry Vysokej školy múzických umení. Okrem vlastnej autorskej tvorby pôsobí aj v nezávislom umeleckom zoskupení mimoOs, ktoré tvorí najmladšia generácia profesionálnych tvorcov a performerov v súčasnom tanci a tanečnom divadle. Pravidelne spolupracuje s viacerými slovenskými i zahraničnými choreografmi. Jeho doteraz najvýznamnejším úspechom je prvé miesto v slovenskej choreograficko-interpretáčnej súťaži Gala Art Moves 2017.

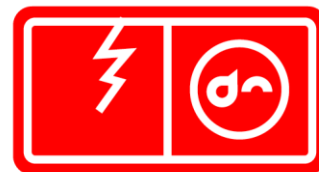
Divadlo Pôtoň sa programovo zameriava na tvorbu inscenácií, ktoré vychádzajú z terénneho výskumu, s dominujúcou páľčivou spoločenskou tematikou (národná identita, sociálna stratifikácia). Do tohto dramaturgického rámca patrí aj dokumentárna vizuálno-pohybová inscenácia **Swing Heil!**, ktorú divadlo vytvorilo v spolupráci s českým **Horáckym divadlom Jihlava**. Swing Heil! bola paródia pozdravu tretej ríše a zdravila sa tak mládež v tridsiatych a štyridsiatych rokoch 20. storočia. Tvorivý tím pod vedením umeleckej dvojice **Iveta Ditte Jurčová** a **Michal Ditte** spracoval príbeh subkultúry, ktorá sa stala prejavom slobody a nonkonformnosti. Centrom pozornosti sú tu vyznávači swingu a jazzu, ktorí spolu so svojimi nápadnými účesmi a farebným oblečením nesúznili s ideológiou nacizmu. Námetom sa tvorcom zároveň stal i osud dvoch výrazných žien: tanečnice, choreografky a výtvarníčky Niny Jirsíkovej, ktorá bola zrejme ako jediná Češka deportovaná do koncentračného tábora Ravensbrück za tanec, konkrétne v baletnej inscenácii *Pohádka o tanci*, a Anny Goldsteinerovej z mestečka Pulkau v Dolnom Rakúsku, ktorej sťali hlavu za to, že dovoľila miestnym mladým milovníkom jazzu a swingu stretávať sa v jej byte. Inscenácia osciluje medzi činohrou, tanečným, fyzickým a objektovým divadlom. Súčasťou tvorivého tímu sú aj profesionálni českí taneční umelci **Tom Rychetský** a **Denisa Musilová**, ktorí do inscenácie vnášajú špecifický pohybový slovník čerpajúci zo súčasného tanca i z baletu. „Swing Heil! je

vizuálne výrazné imaginatívne dielo, ktoré čerpá z dokumentárnych materiálov a otvára celospoločenské páľčivé témy nacionalizmu a extrémizmu. Zaostruje pozornosť na subkultúru vyznávačov jazzu a swingu, ktorá stála v období druhej svetovej vojny v opozícii voči totalitnému nacistickému režimu,“ hovorí o inscenácii kurátorka Mária Danadová. Po predstavení sú diváci pozvaní na javisko, ktoré sa stáva výtvarnou inštaláciou s mnohými odkazmi a detailmi, ktoré sa vynoria až pri pohľade zblízka. Inscenácia sa už zúčastnila na niekoľkých divadelných festivaloch a získala nomináciu na Cenu Grand Prix festivalu Nová dráma/New Drama 2021 a zvláštnu cenu poroty festivalu Nová dráma/New Drama 2021 za autorské, tematicky rozvrstvené a divácky podnetné spracovanie historických osudov žien.

Iveta Ditte Jurčová vyštudovala divadelnú réžiu na Divadelnej fakulte VŠMU. Je zakladateľkou, umeleckou šéfkou a režisérkou Divadla Pôtoň v Bátovciach. Vo svojej tvorbe sa zameriava predovšetkým na súčasné spoločenské témy. Pre režijné postupy Ditte Jurčovej je charakteristické oscilovanie medzi realizmom, až naturalizmom a silným zveličením, kryštalizujúcim do grotesky. Mieša reálne s ireálnym, tradičné s moderným, symbolické s konkrétnym, aby na divadelné javisko preniesla skutočnosť, najmä tú problematickú. Jej inscenácie stavajú na premyslenej vizuálnej koncepcii a výraznej imaginatívnosti. Spoločné inscenácie v tandeme s dramatikom a dramaturgom **Michalom Dittom**, ktoré vždy tvorili gros repertoáru Divadla Pôtoň, spája zmysel pre svojbytnú metaforu a poetickosť. Dvojica sa pri inscenovaní neraz opiera o vlastné terénne sociologické či etnologické prieskumy problematiky.

V rámci slovenskej programovej sekcie bude uvedená aj experimentálna pohybová performatancia **Soft Spot**. Je výsledkom spolupráce dvoch výrazných slovenských tanečníc Sone Ferienčíkovej a Martiny Hajdyla a progresívnej maďarskej choreografky Adrienn Hód. Táto tvorivá trojica sa pýta: Čo vnímame, keď sa pozeráme na ľudské telo? Čo nám hovoria tvár, gesto, postavenie a pohyb tela? Ako komunikujeme prostredníctvom tela s ostatnými? *Soft Spot* predstavuje performatívny výskum vzťahu medzi telom, osobnosťou a významom, v ktorom sú tváre tanečníc do poslednej chvíle skryté – najskôr za digitálnymi maskami hlásajúcimi krátke heslá a neskôr za beztvárými čiernymi závoji. Výraznou

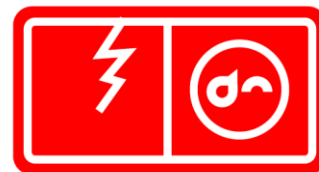

súčasťou performancie je aj jej špecifická atmosféra, ktorú dotvára elektronická hudba a svetelný dizajn v spojení so scénografiou. Telá tanečníc sú spočiatku zahalené do šera, skôr tušené ako videné. Nad pohybujúcimi sa telami je inštalovaný svetelný štvorec, ktorý počas predstavenia mení farebnosť a intenzitu svietenia. „Čo nás definuje, keď sme zbavení tváre a mimiky? *Soft Spot* je chôdza po tenkom ľade divadelnosti a odvážna introspekcia v dnešnom obalovom svete, hľadanie citlivého mäkkého miesta skrytého niekde veľmi hlboko v nás,“ vyjadrila sa o diele kurátorka Mária Danadová. *Soft Spot* je súčasne inštaláciou dvoch nekonkrétnych, bezpohlavných tiel i „tanečným koncertom“ dvoch výrazných a oceňovaných slovenských tanečníc, ktoré sa vyznačujú osobitými pohybovými poetikami.

Adrienn Hód je progresívna maďarská choreografka, ktorá od roku 2007 vedie medzinárodnú tanečnú skupinu Hodworks. Vo svojej tvorbe sa dlhodobo venuje témam dekonštrukcie tela, pohybu či priestoru. Pri každom tvorivom procese provokuje tanečníkov k otvorenosti – telesnej aj emocionálnej. **Soňa Ferienčíková** je tanečnica, choreografka a performerka, zakladateľka občianskeho združenia BOD.Y. Patrí k najvýraznejším predstaviteľkám slovenského súčasného tanca a jej tvorba je prezentovaná pravidelne na rôznych domácich i zahraničných festivaloch. Okrem súčasného tanca sa venuje aj experimentálnemu a dokumentárnemu divadlu a tanečnému filmu. V tanečnom prejave prepája expresívnu živelnosť a vášnivosť s precíznou kontrolou. **Martina Hajdyla** je oceňovaná a nielen odbornou verejnosťou uznávaná tanečnica, choreografka a performerka, ktorá aktuálne pôsobí v Prahe. Dodnes účinkovala vo viacerých českých i zahraničných súboroch a stála pri založení tanečnej skupiny ME-SA, v rámci ktorej vytvorila v poslednom období aj niekoľko vlastných autorských choreografií. V roku 2015 získala cenu Tanečnica roka za výkon v autorskom diele *SuperNaturals*, ktoré bolo v tom istom roku aj súčasťou prestížneho výberu Aerowaves The Twenty.

Vstupenky na predstavenia si záujemcovia môžu **zakúpiť online** prostredníctvom predajne siete GoOut a od **30. 8. 2022 aj v pokladnici festivalu (bod.K7, Štefánikova trieda 7, Nitra)** v pracovných dňoch v čase od 15.00 do 17.00.

**KREHKOSŤ /
FRAGILITY**

O predstaveniach, online predaji vstupeniek, možnostiach kúpy a rezervácií vstupeniek cez pokladnicu sa dozviete na +421 949 853 333 a vstupenky@nitrafest.sk.

Asociácia Divadelná Nitra a spoluorganizátori zabezpečia dodržiavanie všetkých hygienických a protiepidemických opatrení počas konania Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2022 v súlade s aktuálne platnými predpismi Úradu verejného zdravotníctva SR, s úpravami Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre, s epidemickou vyhláškou riaditeľa Divadla Andreja Bagara v Nitre a s platnými vyhláškami spoluorganizátorov. O opatreniach budeme informovať na www.nitrafest.sk.

Záštitu nad Medzinárodným festivalom Divadelná Nitra 2022 prevzali predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica a primátor mesta Nitra Marek Hattas.

Hlavný organizátor

Asociácia Divadelná Nitra

Hlavní spoluorganizátori

Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Nitriansky samosprávny kraj, mesto Nitra

Spoluorganizátori

Botanická záhrada pri SPU v Nitre; Domof Creativity; Kníhkupectvo, antikvariát a libresso Pod Vŕškom; Krajské osvetové stredisko v Nitre; Kreatívne centrum Nitra; Mareena; Nitrianska galéria; Nitrianske kultúrne dedičstvo, o.z.; Ponitrianske múzeum v Nitre; Spojená škola internátna pre žiakov so zrakovým postihnutím, Bratislava; Vila K, o. z.; Základná škola kniežaťa Pribinu; Základná umelecká škola Jozefa Rosinského

KREHKOSŤ/ FRAGILITY

Projekty Asociácie Divadelná Nitra podporili

u. fond
na podporu
umenia

Projekty Asociácie Divadelná Nitra z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektov

Hlavní mediální partneri

Mediální partneri

